

Beleidsthema
Financiën

De Raad

Doel raadsinformatiebrief
Informeren door college

Betreft Meicirculaire gemeentefonds 2026

Datum 23 juni 2026

1. Inleiding

Jaarlijks publiceert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties meestal drie circulaire gemeentefonds. In de circulaire worden door het Rijk de financiële gevolgen weergegeven van de Voorjaarsnota van het Rijk (meicirculaire), de Miljoenennota (septembercirculaire) en in december volgt een afsluitende circulaire.

2. Kern informatie

In de meicirculaire zijn mutaties opgenomen voor het gemeentefonds. De belangrijkste onderwerpen worden hieronder toegelicht.

Algemene ontwikkelingen

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. De algemene ontwikkelingen bestaan uit de areaaluitbreiding, indexatie en algemene mutaties. De extra middelen van het prijsdeel worden ingezet om loon- en prijsstijgingen op te vangen en zijn daarom niet vrij beschikbaar voor "nieuwe plannen".

Btw-compensatiefonds (BCF)

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is een speciaal fonds van de Rijksoverheid. Hiermee kan de gemeente de btw die zij betaalt over ingekochte goederen of diensten terugvragen.

Het BCF heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2025 € 216 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2025 werd al een voorschot van € 428 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 212 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2026 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Rijswijk gaat het in 2026 om een nadeel van € 699.000.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (ter vervanging van het abonnementstarief) is uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Hierdoor valt de eerder ingeboekte besparing in 2027 tijdelijk weg. Om dit op te vangen wordt in 2027 een bedrag overgeheveld van de begroting van het ministerie van VWS naar het gemeentefonds en toegevoegd. Voor de gemeente Rijswijk gaat het in 2027 om een voordeel van € 617.000.

Huishoudelijke hulp uit Wmo

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald. Voor de gemeente Rijswijk gaat het vanaf 2029 voor de Huishoudelijke hulp uit Wmo om een structureel nadeel van ongeveer € 3.780.000.

Vangnetregeling uit de Wmo

Hoewel de huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo verdwijnt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor mensen die niet in staat zijn om dit zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet

ingericht. Hiervoor ontvangen gemeenten vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen extra via het gemeentefonds. Voor de gemeente Rijswijk betekent dit vanaf 2029 structureel een voordeel van € 1.129.000.

Ondanks dat voor de Huishoudelijke hulp uit Wmo en Vangnetregeling uit de Wmo nog geen concreet uitgewerkte plannen zijn, heeft het Rijk dit al opgenomen in de meicirculaire. De Provincie Zuid-Holland adviseert in haar begrotingscirculaire 2027 om deze maatregelen budgettair neutraal te verwerken in de meerjarenraming. Het voorstel is om dit advies over te nemen. Wanneer het kabinet haar plannen heeft uitgewerkt, zal de gemeente bij de aanpassing van haar beleid hiermee rekening moeten houden.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Deze uitkering vervangt de Specifieke Uitkering (SPUK) CDOKE, die bedoeld was om de capaciteit van de gemeente te vergroten voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. De gemeente ontvangt in 2027 een bedrag van € 1.981.000.

Toegewezen middelen

Er zijn bepaalde kosten waar de gemeente niet aan ontkomt. Verder zijn er ook afspraken gemaakt in het coalitieakkoord. Hiervoor moeten dan ook middelen aan worden toegewezen. Deze bestaan uit:

- Loon- en prijsontwikkelingen
- Areaalgelden
- Groei van de stad
- Versterking financiële gezondheid
- Taakmutaties en mutaties IU/DU/SU

Terugdraaien ingroeipad herverdeling gemeentefonds

Het gemeentefonds wordt vanaf 2023 volgens een ander systematiek berekend. Deze herverdeling heeft een nadelig effect voor de gemeente Rijswijk. Om niet ineens fors gekort te worden op het gemeentefonds, is landelijk afgesproken om hiervoor een ingroeipad toe te passen; de nadeelgemeenten krijgen een aanvulling op het gemeentefonds dat in de loop der jaren afloopt.

Begin april adviseerde de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie om het ingroeipad van de herverdeling voorlopig te bevriezen voor 2027 en 2028 en dus de aanvulling vooralsnog niet verder af te bouwen. Omdat de gemeente Rijswijk het ingroeipad in de eerste halfjaarrapportage 2026 wel al had verwerkt, wordt dat ingroeipad voor twee jaar doorgeschoven en leidt dat tot een voordeel. Als het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie later een definitief besluit neemt over het ingroeipad, zal de gemeentelijke begroting daarop worden aangepast.

Financieel beeld

In de eerste halfjaarrapportage 2026 zijn de meest recente begrotingswijzigingen voorgelegd aan uw raad, waaronder de structurele verwerking van de september- en decembercirculaire 2025. Het begrotingssaldo van de eerste halfjaarrapportage 2026 is daarom het startpunt voor het financieel beeld dat hieronder wordt getoond.

Bedragen x € 1.000		2026	2027	2028	2029	2030
A	Beginstand Algemene uitkering meicirculaire 2026	148.089	145.146	145.636	147.773	151.513
	Algemene mutaties	424	3.166	979	-218	-1.294
	Loon- en prijsontwikkelingen	599	4.153	3.887	3.883	3.941
	Areaaluitbreiding	593	484	587	553	552
	Afrekening BCF-plafond 2025	-699				
B	Subtotaal algemene ontwikkelingen	917	7.803	5.453	4.218	3.199
	Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		617			
	Huishoudelijke hulp uit de Wmo				-3.781	-3.779
	Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo				1.129	1.128
	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)		1.981			
	Overige taakmutaties en mutaties IU/DU/SU	292	158	92	41	61
C	Subtotaal taakmutaties en mutaties IU/DU/SU	292	2.756	92	-2.611	-2.590
D (=A+B+C)	Eindstand Algemene uitkering meicirculaire 2026	149.298	155.705	151.181	149.380	152.122
E (=B+C)	Verhoging Algemene uitkering	1.209	10.559	5.545	1.607	609
	Loon- en prijsontwikkelingen		-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
	Areaalgelden		-484	-587	-553	-552
	Groei van de stad		-600	-600	-600	-600
	Versterking financiële gezondheid		-2.000			
	Taakmutaties en mutaties IU/DU/SU	-292	-2.756	-92	2.611	2.590
F	Subtotaal toegewezen middelen	-292	-11.340	-6.779	-4.043	-4.062
G	Terugdraaien ingroeipad herverdeling gemeentefonds		953	1.930	2.929	3.952
H (=E+F+G)	Vrij beschikbaar voor begroting	917	172	696	494	499
	Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
	Begrotingssaldo ná eerste halfjaarrapportage 2026	489	1.321	6.651	2.206	492
	Kadernota 2027		10	-5.300	-1.135	-435
I	Vrij beschikbaar voor begroting	917	172	696	494	499
J	Begrotingssaldo na meicirculaire 2026	1.407	1.503	2.047	1.565	556

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

Met deze brief is uw raad geïnformeerd over de belangrijkste onderwerpen van de meicirculaire 2026, zodat deze informatie kan worden betrokken bij de behandeling van de Kadernota 2027. De financiële consequenties worden verwerkt in de tweede halfjaarrapportage 2026 en de programmabegroting 2027-2030.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen